

VISITATIO.

372

vel ut aptius dicatur, probendatos tantum Canonicos teneri eisdem interesse. Id animadvertisit Janus a Costa, inter Gallorum Canonitos longe clarissimos, qui tamquam firmam & constanter ejusmodi doctrinam ponit; in ejus tempe questionis decisione, a Archidiaconatus cum Parochia stare non potest; exilium Archidiaconi quinque, inquit hic Jurisdictio, in Tolosa Metropolitanâ Ecclesiâ; „ si queras ex quatuor, „ quenam sit eorum dignitas, respondent, si honorificatus, „ quam Canonicos, officium obtinere, nihilque præterea; „ at si probendos carent, ad Ecclesiæ servitium adiungi nequeunt“. Doctrina huc id fundamenti loco esse potest, quod non est vero simile, Capitula sibi tantum voluisse offugii onus imponeat, si id cum Dignitatibus, quo eorum corporis partem non constitutum, dividere poruerint; eorum non fuisse, ut inter anni hebdomadas non aliqua non probandatis Dignitatibus addicterentur, si illa huic oneri obnoxie habita esset; nec futuram pariter fuisse, ut ne ad punctionis fundum compendum adigerent, ut cum Canonicos in emolumenti & jactura partem yenirent, si creditum est Officium Canonicum ex eorum Beneficiorū oneribus unum esse. Haec nimur animadversiones in causa sunt, ut subscriptum Consilium censeat, in casu appellationis tamquam abusus Senatum haud favorabilem fore sancti ab Episcopo edita, ad punctionem inter Ecclesiæ ius Archidiaconus, quies horis Canonicas non interfuerint, intituentur. Si tamen aliquas Dignitatis officia ejus praesentiam requirent, cuiusmodi esset potest Chori Praefectus, qui in bene multis Ecclesiis contionum adstantibus promittit, ad id illa Dignitas adigi posset, quia Beneficiatus quisque Beneficii sui onera implere debet; atque ob hanc quidem causam Episcopus consulens Archidiaconus suos compellere potest, ut celebrantibus ministrant ex regula generatim recepta: *Datur Beneficium propter officium.*

Quoad questionem secundam, Episcopus minime debet Edictum edere, quo Canonicos suos *Exempti*, & permissionem a se petere habeat, cum ultra tempus a Concilio, atque ab Ecclesiæ statuta consuetudine abesse voluerint; quia ex Confuetudine in Regno instituta ejusmodi permissiones ex Capitulo petuntur, non ex Episcopo. Tradit id Rebus rotundis verbis in Concordium tit. de *Collationibus* §. 1. dum de obligatione loquuntur, qua tenetur Theologus, ut recedendi facultatem petat: *Ei ita, inquit, servariorum de confuetudine, que hodie indebet in Francia, nomine Scholasticis, & alii voluntates difficiliter a beneficio vel probanda, nungam licentiam perirent ab Episcopo, sed a Capitulo, ubi obincens probandum.* At si Episcopus Visitationem peragens non canit esse confuetudinem comperiet, mandare potest, utqui ultra tempus a Concilio, vel ab Ecclesiæ Statutis permisum abesse vellent, permissionem peterent a Capitulo, quod eam non concederet fine causa, que in Capitulo Actu enunciatur; & id quidem, ut egris ejusmodi permissiones concederet, Promotoris metu, qui posset ostendere: si potestate sua Capitulo absumt, et ad eos quos attinet, Concordate regulam sequi debet *ut de pacificis & dignitatibus*: Fagnanum in Cap. *Litteris* n. 24. & seqq. Solus Pontifex dispensare potest, ut Beneficii uniformia in eadem Ecclesia possidentur; quia nempe id generalis Lateranensis Concilii sub Alexandre III. Constitutioni adseratur. Cum porro dubitari posset, Capellanos, de quibus agitur, ejusmodi dispensatione gaudere, Episcopus, ad eos quos attinet, Concordate regulam sequi debet *ut de pacificis & dignitatibus*, *ne quis sine ritulo Beneficium possidat*; & si quem sine titulo Beneficium possidere reperierit, declarans illi *jus non compare*, *cujusvis temporis detinente non obstante*.

II. Potest Episcopus ab his petere titulos fundacionis Beneficiorum, qui possident, ut eorumdem obligations cognoscat; quod si facere detrectaverint, contendentes ad id se non teneri, eos Juris rationibus adgere potest; at si se excusat, agentes, eos titulos sibi suppettere, vel perfisse, mandare potest, ut eos inquirant, & intra certum tempus producant. Ac si quos absque ullo onere Beneficia possidere conpererit, potest provisionis gratia precipere, ut tot numero Missarum celebrandas current, vel ipse celebrant, Quot Beneficiorum prouentu respondere vult inerit, quod fundationis titulos exhibentur; quia nempe cum admodum raro fiat, ut Beneficia nullum aliud onus adjungunt habent, quam quod generale est, & in sola officii recitatione constituit, ea de quibus est sermo, ejusmodi esse non est facile judicandum. Verum in id genus negotiis Titularis est, proprium jus firmo fundamento fulcere, exhibitis propriis titulis, cum enim eos supprimere possit, ut a suis feoneribus eximat, non est necesse, ut crederat titulos habere, dum nullos ostendit.

III. Episcopus Capellas inveniens, quibus ex longo tempore Titularium negligenter servitum non exhibetur; alias statim Titulares nominare non potest; sed cum eos appellaverit, audieritque, ipsi mandare debet, ut oneribus, quibus eorum Capella subiecta sunt, satisfaciant; & in calu negligenti sunt, in eos agere potest, atque adeo Beneficiis confidit, ut eis agere possit, utrumque eorum utipote vacabutus probare possit; tum vero illi Beneficiis utipote vacabutus probiderentur a Patronis, & Collatoribus ordinariis, siquidem ipse eorum Collator pleno iure non fuerit; ac si Patroni nomine nominaverint, posset ipse juxta Ecclesiæ regulas Beneficii illis provideat.

Quod sextam, Episcopus Capitali sui Visitationem insti-

tuentes

VISITATIO.

373

tuens nec Vicarium Generalem, nec vero Officiale sibi commites addere debet, dum neuter nisi tamquam Canonicus in Capitulo adest debet, siquidem illi ejusmodi sunt; illi quippe ei auctoritate omni in cursu visitationis polenti inutiles forent; quod si qua peragenda sit inquisitio, Promotorem fecundum habere debet; sed cum agetur nisi de correctione, que non sit via *consensio*, inutilis est Promotoris presentia.

Quod questionem septimum, Episcopus in Visitationis inductione omnes Catherialis seu Beneficiatos convocare potest, eos quoque, qui Capellas cum simplici Tonura possident, quique in habitu adest tenentur; at non id ei consilii datur, ut statim in deficientes Cenfuras conterqueat; ita tandem mandare debet, ut titulos afferant, & quibus de eorum Beneficiorum oneribus, ut par est, cognoscatur.

Quod octavam, Visitationis consecratio est Chori puerorum educationis, eorumque in Christianis Religionis dogmatibus institutionis cognitione.

Quod nonam, Capitulum, quippe quod in Chorum ecclomatica Juridictione donatum est, Cantores suis recipiendi & corrigendi huius obtinet, prout ad questionem tertiam respondit est. Quod si Cantores Presbyteri fini, aut in factis Ordinibus constituti, in aliam Diocesis abscire Episcoporum suorum Exeat recipi nequaque debent, cum extra propria Diocesis abscire Ordinariorum huius Ordinibus fungi nequeant; at si Cantores hi Laici fuerint, non immixto statu potest, ne recipiantur Ecclesiæ operam presutri, nisi Capitulorum, quibus ante defervent, testimoniales de vita & moribus Literas fecunt articuleras.

Quod decimam, appellationes tamquam abusus ad Tribunal illud, in cuius dictione partes existunt, ex communis regula deferuntur; verum in hac facti specie Episcopus videndum mandare potest, an cum Juridictionis negotium in Magno Consilio dijudicatum fuerit, hoc quoque, quod illud consecutetur, ad idem Consilium spectare debet. Favorabilis res eis videtur, multoque magis, quod ad illud ejusmodi negotio identem remittuntur.

Quod undecimam responderetur, Ecclesiæ esse permittas, in quibus Sacrosanctum Sacramentum haud in majori Altari servatur, ut par est, nihil esse in more proli hominum memoria servato mutari. Jam ad Visitationem quod attinet ejus Parochie, que in Cathedralis Magna Capella administratur, ita occurrit.

Quod autem eidem questione infertur est, an felicit hoc negotium, si forte in judicium deducatur, ad Magnum Consilium deferri possit; responderetur, id admodum difficile factu fore, nisi privilegium aliquod prestat sit, quippe cum questione hoc frusto iure Magni Consilii Rescripti consecutio non sit.

Quod spes ad questionem tertiam, Vicariam perpetuanam potest Episcopus instituere ad Promotoris postulationem, non eam petentibus Parochianis; sed ita tamen, ut antea super hoc peculiari negotio Capitulum auditum fuerit.

Decimus in Sorbona hac die 18. Martii
ann. 1676.

Aug. de Lamer.

C A S U S II.

Visitatio Canonicissarum Remiremontii.

1. Canonicissarum Remiremontii Prabenda sunt veri nominis Beneficia.

2. Hujus Ecclesiæ Canonicissarum Constitutionibus se subdere debent, quae Apostolicis Visitatorebus ad rectum ordinem restituendam nominati edideruntur.

3. Canonicissarum Simoniacis rationibus obtinari non licet.

4. Posse uti Canonicissarum Possessum summum conjugare, ut serventes facultates habent, quae extra Ecclesiæ servitum, ita tamen, ut, ablegato luxu, modestis studeant.

Q U E S T U M.

Ecclesia S. Petri Remiremontii Collegiata secularis Puel-
larum est, quae, ut in Capitulum recipiuntur, sint
opertus ex Familia patris & matris nobilitate gaudentibus,
id quod non fecus ac Comites S. Joannis Lugdunensis proba-
re debent. Semper in more possum fuit, ut in dictum Capitulum
cooperantur, quacumque accessissent fedes vacantes
& a Capitulo demandari solitum Canonicorum uni, qui ei
Parochialium proventum certam quotannis summan redder-
bat; atque ex Rescripto edito inter Edmundum Imbertum Do-
ctorem Sorbonicum, & Lingonensem Capitulum, quod Vicario
amovibili, non nihil certe Lingonensi Ecclesia solutorio
ejusdem Urbis Parochiam committebat; quo quidem Rescripto
confutus Senatus expedire, ut generaliter regulan ederet,
que omnia Capitula completeretur. Ita enim loquitor:
„ Mandat præterea, ut tam Lingonensem Capitulum, quam
cetera omnia Capitula, & Communitates intra Jurisdictione-

Zamet Tom. II.

Aa 3

Eccle.

Ecclesia R. quamvis in Diocesi L. sita sit, ab Episcopi tamen jurisdictione non penderet, & sancte Sedi immediate subiecta est.

Prater sexaginta, vel octoginta, quas diximus, Canonissas est Abbatissa, que earum Caput est, sumque principis Ministrorum numero quinque, videlicet Decana, Sacrificia, que vulgo Secreta dicitur, Celleraria, seu Procuratrix, Eleemosynaria, & Thesauraria.

Exire feret semper inter Abbatissam & Capitulum contestationis jurisdictionis causa; contendit Abbatissa se Ecclesie Prelatam Caputque esse, e converso Capitulum sibi Capitis loco Decanam vindicat, & duplice statutum jurisdictionem, sed quis Juris est questione huc, & in animo est id unum, quod ad conscientiam spectat, hoc loco tractari; inutile prodest fuisse rationes, quibus utriusque partis contentiones propagantur, in medium afferri.

Id solumentum venit animadversum, Catharinam L.

cum ann. 1612. in Abbatissam electa esset, & reformatione opus esse compresisset quoad abusus non paucos, qui in Familiam irreverenter, seu vita Canonissarum, seu Prabendarum usus ratio habuerent, seu scilicet spiritualia, seu temporalia negotia spectarentur, petisse a Pontifice ut sibi, quo in id incumberet, Commissarii darentur. Ergo ille non unum nominavit, & inter alios Sanctum Franciscum Salefum, ut ex Brevi mensis Martii ann. 1614. licet intelligi. At Canonissas Capitulum componentes non semel Commissarii revocandos curarunt, ac sanctum hunc ipsum Virum, quem perinde ad ceteros respergunt.

Denique Summus Pontifex Diplomaticus mensis Martii ann. 1614. Episcopum Adriensem, qui tum apud Helvetios Legati munere fungebatur, Visitatorem Apostolicum delegavit. Episcopus hic Commissionem suam executors adiunxit, expresse facultate donatus mutandi, corrigendi, reformati, innovandi, quicquid mutatione, correctione, reformatione, atque innovatione opus habere judicaret, & Evangelico doctrina, sanctis Decretis, Conciliis generalibus, & Traditioni contrarium detegaret. Multa ergo Decreta edidit data mensis Julio ann. 1614. eaque sub excommunicationis poena ferenda mandavit.

Catharina L. Abbatissa, alieque nonnulli acquievere mandatis, sequi ea facturas promiserunt; ut at Decana, & quae ab ipsa erant, que scilicet Capituli partem maximam constituebant, contra stantes ad Romanam Sedem confundentes, & cum omnia ponderaverint.

Denique Mellini, Lancellotti, & Senensi Cardinalibus demandata est hujus negotii decisio; sed antequam illi definitive judicaret, Tripolium Episcopum delegavit Pontifex, ut coram adiulet; qui in Brevis Apostolicum executionem se consulit. R. mensis Mayo ann. 1616. eoque praesente, Abbatissa, & que ei favebant, ex una parte, Decana, ac catena Canonissarum ex alia Compromissum inerunt, quo univerbi controversia definitionem Tripolino Episcopo integrum reliquerunt; eodemque Acta sancte receptorum le suis Iudicium executuras, partem porro reluatam decem mille Lotharingicis libris mulcentam.

Compromissum vi Tripolitanus Episcopus arbitriam Sententiam edidit mens. . . . ann. 1616.

Septembri mense ann. 1622. Corinthi Archiepiscopos cum & ipso ad Decretorum executionem a Pontifice commisus esset, Sententiam prouinavit additam Visitacionis sue verbali iudicio, ut excommunicationis poena Canonissarum ad certam servanda compellere.

Hoc verbale Judicium & Sententia Capitulo significata fuerunt, pluresque Matrona, in quorum numero Secreta erat, dictorum Decretorum custodi se subdiderunt; affirmitur in significatione, & circumstantia quidem est non emitenda.

Potest annum 1622. Catharina L. se numquam non exhibuit de Decretorum custodia sollicitum; sed ea ann. 1648. facta functa, nobilis Puella A. nunc Matrona G. octodecim menses nata cum in Abbatissam electa esset, Abbatiam resignavit ann. 1658. Maria Anna L. sorori Duci L. quae et vivis excelsit ann. Domini 1671. statim sua decimo quinto seu dectimo sexto; tum Principis S. Abbatia collata est, cum esset etatis anno sexto, vel septimo. Quandiu porro penebas has Abbatias minoras Abbatia exituit, procurata est ab Administratrice, Decretis, de quibus dictum est, profus oppofita. Nihil illa reliqui fecit, ut ea omnino suppimeret; quod in causa fuit, ut eadem Decreta non nisi longo potest tempore in Abbatissam, que nunc praest, notantur.

Ex eo tempore se in conscientia foro teneri pro certo habens, editam Sententiam servare, & servandam curare, omnes humanitatis & equitatis rationes, quaecumque ejus animo ad pacem & concordiam facta observari potuerunt, adhibuit, ut Matronarum animos emolliret, atque adeo se negotiorum Arbitris commisuram propofuit; sed haec omnia molimina irrita adhuc & inutilia fuere, Matronis omnibus propterea potius exacerbantes, atque inde occasione eripientibus graves in Abbatissam querelas fruerunt.

Vulgant enim eam ejus mentem fuisse, ut adversus Capituli confuetudines & privilegia moliretur nova quadam; ne dum ejus zelus ad Familia bonum, ad animorum tranquillitatem & concordiam conferret, inde potius extiterit litigia, peccatum illi Abbatialis Dignitatis reverentia, omnique obedientia, ac subordinatio, quam officium, status, atque adeo exequitas postulabat.

Quoniam porro nihil aliud Abbatissi propositum habet, quam ut proprio conscientiam in tuto ponat, idemque bonum Capituli Matronis procurat; suum esse credit, Doctores, quos tamquam Societatem opinis & doctissimum Ecclesia Theologis refert spesstat, confuleret, ut eorum grave iudicium fecuta sibi propiceret.

Matrona dicti Capituli, ut eis a Visitatorum Apostolicorum servandas ratiōnes has;

I. Catharinam L. ab Episcopi Tripolii arbitria Sententia ann. 1616. edita appellasse, ac proinde se eam exequi non teneri.

II. Sententiam hanc a Pontifice confirmatam non fuisse.

III. Catharinam L. ei renuntiata per Acta ann. 1626. & 1627.

IV. Secundum Archiepiscopi Corinthii Constitutiones Matronas appellate ad Pontificis & ab arbitria Sententia, & a Reformationibus, quas praefecit.

V. Eorum Prabendas non tamquam Beneficia, sed tamquam bona mera laicalia & secularia spectandas esse, ut proinde Pontifice eorum naturam mutare nequeat, aut veterem, cuius politione ipsa gaudent, confutendum eas conferendit cum retentione fructuum, adoptione Neptium, ius regrefus, aliquis dispositionibus, qua specie tenus facis Canonibus adverbantur.

VI. Cum bona hac non sint Ecclesiastica Beneficia, ipsi a Pontifice jus adiuni non posse, quod obtinent Prabendas plures aquae adeo quinque possident, vel ipsa ius terminis concludi, quae Visitatorum Apostolicorum Decreta flatterunt.

Rogat ergo Abbatissa Sororibus Doctores, ut ne legere dignetur, & expendere Pontificis Diplomata ann. 1614. & iudicem anni Decreta, arbitriam Sententiam ann. 1616. Decisionem Rotae, verbale Judicium executionis dictorum Decretorum & Sententiae Archiepiscopi Corinthi ann. 1627.

VII. Cum bona hac non sint Ecclesiastica Beneficia, ipsi a Pontifice jus adiuni non posse, quod obtinent Prabendas plures aquae adeo quinque possident, vel ipsa ius terminis concludi, quae Visitatorum Apostolicorum Decreta flatterunt.

Rogat ergo Abbatissa Sororibus Doctores, ut ne legere dignetur, & expendere Pontificis Diplomata ann. 1614. & iudicem anni Decreta, arbitriam Sententiam ann. 1616. Decisionem Rotae, verbale Judicium executionis dictorum Decretorum & Sententiae Archiepiscopi Corinthi ann. 1627.

Aspergitur, an, eto rationes omnes a Canonissicis adducte pondus haberent, id quod ipsa minime putat, propterea Apostolicorum Visitatorum Decreta evertentur, & ab eorum custodia Canonissicas eximerent?

An vero illa in conscientia foro teneantur eadem Decreta servare, ut tamen, ut si quis occurrit articulus, qui difficultior ac durior apparet, cuiusmodi est, qui ad habitus rationem spectat, ad Sedem Apostolicam configere possint, ejus temperamentum petitur?

Acta Capitularia Canonissicarum R. ex quibus appetit, eas de Tripolini Episcopi Sententiae subdidisse,

Habito Capitulo die 3. Martii ann. 1617. a Veneranda Magdalena de Mal. locum tenente Decanam absens, & a Matronis Capituli, lesto Responso Illustrissima ac Reverendissima Abbatissa super electione facta die postrema Februarii loci & congregacionis Capituli ad suorum adversus ipsam negotiorum deliberationem; Declarant ille se servare, & perfidere in sua electione, ob rationes in dicta electionis Acta memoratas; nec se porro refragatas esse Decreta undecimo, aut Sententia compromissorum, adeoque consilia in dicto electo loco inita fore Capitularia; mandantes Notarii, vel ejus Commisso, ut officium suum exequatur, & Declarationem nostram in Acta referat.

Alius Actus Capitularis.

In Dei nomine, notorium sit omnibus, in Urbe R. in Ecclesia S. Petri die 27. mensis Augusti, Vesperarum hora, amillefimo sexcentesimo decimo nono, Pontificatus S. Patris nostri Papae Pauli V. anno decimo quinto, Indictione secunda, coram Notario, & Tabellione subscripto, & testibus infra nominatis, presentem ipsam Reverendam Dominam Donatianam Elisabetham de Lub. Matronam ejusdem Ecclesie, de commissione, & expressa iuffione Illustrissime ac Reverendissime Principissae Catharinae L. Abbatissa ejusdem Ecclesie S. Petri Ordinis S. Benedicti, converso fermone ad Reverendam Dominam Claudiam de Fr. dicta Ecclesia Decanam, tam suu, quam ceterorum Reverendarum Dominarum sibi adherentium nomine, re ipsa, & quad verborum vim ei dixisse, quod sequitur: Cum Dominam Illustrissimam & Reverendissimam Principissam Abbatissam tam nunc temporis absens audierit, Reverendam Dominam Huguetam de T. contedere approbadire in hac Ecclesia Puellam Henricettam d'Art; & quoniam dicta Illustrissima Principissila eam interpellaverit, rogarique,

Alius Actus Capitularis.

In locum Capituli hac die 17. Januarii ann. 1620. Dominae Decana, & Capitulo Ecclesie Collegiata & secularis R. ibidem congregatus die contueto Capituli, pervenit. Domina de Cler. Matrona ejusdem Ecclesie, que ad Dominam Decanam converta, eam ita fere allocuta est: „Domina, hic adiutum te montura tam Domine mente esse, ut interfisi, & Capitulo, quod illi habere confluat ad Apprehensionem, & dico. Cui Domina Decana respondit dicta Capituli nomine, se quidem sive in loco Capitulari & per authenticum Actum electo ad Congregations, & Capitula confusa, neque alias a te aguisci, te porro mirari Dominam Illustrissimam velle Apprehensionem, cum nulla sit clausa Praebenda, abscis Capituli notitia, quod si dicta Domina Illustrissima quicquam aggressa fuerit vel haec in re, vel in aliis aduersis Ecclesia antiqua Statuta, & Sententiam compromissorum, protestant ipsa Domine ex nunc ut tunc nullum fore, quicquid ita factum fuerit, seque eo quo spectabit, rem deducatur, & singularem exacturas contra dictam Dominam Illustrissimam pœnam apposita Compromissum, ac easterum sibi confuturas omnibus & melioribus modis, quibus poterunt & debebunt, &c.

RESPONSO.

Concilium Conscientia subscriptum, quod vidit, & expedit accurate propositam facti speciem, & omnia monumenta eodem spectantia, censet, Decreta, que Adriano Episcopo edidit in consecratione Visitacionis Ecclesie secularis & Collegiate S. Petri R. que Cardinales Mellini, Lancellotti, & Senensis omnino executionem mandata voluerunt, & que sua Sanctoris Judicio suo confirmavit ab Abbatissa, ejusque Capitulo recipienda esse; & quod inde consequtur, quicquid Episcopus Tripolius in executionem dictorum Decretorum egit; Abbatissam tamquam dicta Ecclesie Caput omni sua auctoritate uti debere, ut ipsa parentur, nec potuisse Appellationem, qua facta contendit, eorum executionem fulpendi, cum agatur de Visitatione, cuius Constitutiones gaudent peculiari privilegio, & provisioris gratia executioni mandari debent.

Expressi sunt in hanc rem Tridentina Synodi verba Section. 24. cap. 10. Non in h[ab]it, inquit Sancte Synodus ubi de visitatione, aut morum correctione agitur, exemplio, aut ultra inhibito, appellatio, seu querela etiam ad secundum Apoliticum intercessum executionem serum, que ab his manu[m]a, decreta, aut judicialia faciunt, quicquid modo impedit, aut suspendat.

Matronam R. ejusque Capitulum non modo teneri Decretis se subdere, que Cardinales a Papa Paulo V. commisicarunt omnino executioni mandata esse, sed in quoque, que deinde addita effent, & de quibus Tripolitanus Episcopus in executionem dictorum Decretorum egit; Abbatissam tamquam dicta Ecclesie Caput omni sua auctoritate uti debere, ut ipsa parentur, nec potuisse Appellationem, qua facta contendit, eorum executionem fulpendi, cum agatur de Visitatione, cuius Constitutiones gaudent peculiari privilegio, & provisioris gratia executioni mandari debent.

Expressi sunt in hanc rem Tridentina Synodi verba Section. 24. cap. 10. Non in h[ab]it, inquit Sancte Synodus ubi de visitatione, aut morum correctione agitur, exemplio, aut ultra inhibito, appellatio, seu querela etiam ad secundum Apoliticum intercessum executionem serum, que ab his manus manu[m]a, decreta, aut judicialia faciunt, quicquid modo impedit, aut suspendat.

I. Quia Pralatus hic non egit in hoc negotio nisi postquam Abbatissa & Canonissicas eum ut Executorem Apostolicum habuerunt, atque adeo in consecrationem Compromissi, quo illa recepterunt sub pœna Lotharingicorum decem mille francorum esse perfectas, quicquid ille super his additis articulis statuerit.

II. Haec Matrona id, quod per Compromissum egerant, confirmarunt, cum ad eundem Judicium accenserent interpretationis causa nonnullorum articulorum Sententiae arbitria, quam illa ediderat die ultima Maii ann. 1616. qua in re exhibuit ille Judicium suum tamquam interpretationem, ut appareat ex Acta die 17. Junii ann. 1617.

Certe confit, partes huic Sententiae se subdidisse, eique tamquam decisivo Judicio, & tamquam Legi adhucit. Evidenter probacione suppeditant Acta Capitularia 3. Martii ann. 1617. 27. Augusti ann. 1619. 17. Januarii ann. 1620. nec appareat eas ullius Superioris auctoritate folitas fuisse.

Itaque Innocentius III. olim judicavit Sententia Arbitrii lervandae esse c. Cum tempore, extra, de arbitrio. Quia legitime Confinis, inquit hic Pontifex, quod si hinc inde dicta compromissum est in Archiepiscopum memoratum, nos arbitrium ab ipsa prolatum decessum observandum. Idem statuit C. Dilecti eodem titulo, Innocentius leco cit. num. 4. de jure jurando.

Hac de causa Sacra Rota spectavit Sententiam hanc tamquam Constitutionem a Capitulo R. servandam, & tamquam Legem decivit in contestatione ad ipsam delata, occasione Prabenda, que Domina S. a Domina Cathar. L. tamquam vacans collata fuit; his porro verbis uitio Rota, ut ejus Prabenda vacacionem statuat: Quod autem dicta Prabenda vacaret, satis patet ex ordinatione Visitatoris Apostolici, & confirmatione Episcopi Tripolitanus Executoris, & Compromissarii, in qua fuit dispossitum, ne Canonicis possit resire ultra tres Prabendas, alias ex aere ipso facta.

Addi & illud potest, Sententiam hanc arbitriam a Paulino V. confirmatam fuisse. Id ibi pertinet possum Subscripti ex Epistola autographa Em. Cardinalis B. que ipsius exhibita

Aa 4 est;

VISITATIO.

376

dispositio 1. q. 2. c. Placuit: Hoc tenemus unsquisque Episcoporum meminieris, ut prius nos dedit Ecclesiastis, nisi ante dictum Beneficium, & obsequium ipsius per donationem cartula confirmatum accipiat: nam non levius culpa est ipsa temeritas, ne sine tumulari, vel sine substantiali sustentatione verum, qui servari sovit, tamquam dominus privata confertur Ecclesia. Quod ipsum confirmatur cap. Prab. 36. q. 7. c. Nemo de conferat. dicit. 1. & Auctori. Coll. 5. tit. 22. ut prouide vere pronuntiari possit utrumque Jus, Canonicum & Civile in hujus regulam confirmationem consiprare. Quamobrem magis nominis Cardinalis, qui sub Innocentio III. florebat, Jacobus scilicet de Vitry in sua Occidentis Historia cap. de irregularitate Canonistarum facultarum, Canonicissarum facultarum provenientium Chirlii Domini patrimonium appellat, ut non docet ea bona Deo confertas esse, nec tamquam Laicalia bona esse spectanda, quoniam eorum Ecclesia non alia de causa fundata fuerint, quam ut illa ibidem deferunt, canerequent quotidie divinas laudes: Quodam autem ex ijsi, de Canonissarum facultarum loquitur, postquam diebus plurimis de Christi patrimonio viserunt, relixis Prabendis, & Ecclesiis, charioribus sibi personis matrimonio copulatis, & filios filiisque preceas matrem familiis efficiuntur.

Quod ad Corinthi Episcopum spectat, confetur id, quod sub duabus Relycionis initium dictum est, fatus ostendere subscriptorum Sententiam super executionem verbalis Judicio, quod hic Praefatus edidit vi Brevis Gregorii XV. die 25. Februarii ann. 1622. quo ei mandat Pontificis, ut R. servanda curat ea, que sub eius Prædictore statuta fuerant.

Non recollect Urbanus VIII. ubi hac agendi ratione; cum enim Decani & Canoniciss. ad eum conseruissent adversus id, quod Corinthi Archiepiscopus egerat, remitti ille, ne pestilentialibus, verbale Judicium subdendum examini Cardinalium Mellini & Muii, quorum posterior in eorum locum sufficiens fuerat, qui e vivis excellerant, & contestationem cum eodem Cardinali Mellino Pauli V. tempore dijudicaverant.

Hi duo Cardinales, auditis paribus, omni Judicio die 27. Junii ann. 1625. editio confirmarunt, quicquid sub Paulo V. gestum fuerat, Iugos Judicio inferuerant Decreta omnia, que omnino fervari volebant, queque ea ipsa esse pronuntiant, que in Ecclesia R. servanda esse sub Paulo V. judicatum fuerat; hec sunt eorum verba: Que omnia & singula praesertim & praevaricata Decrea sunt illa, que fuerunt per nos Joannem Gasparum Cardinalem Mellinum, & bonam memoriam Cardinales Severenii & Lancelotum a felice retrahentes Paulo Papam super excusione eorum supradictorum depuratos approbav. Apparet ex hoc iudicio Corinthi Archiepiscopum in hoc negotio nihil egisse, quod non ante ab his Cardinalibus decretum statuimus tuisse; & quod inde fiti confundentes, Canonicissarum Appellationem fatis firmo fundamento nixam non fuisse; rationeque, quas dicunt afferre, ut a Decretis Cardinalium Judicio interfici, & Tripolitanis Episcopi Constitutionibus servandis te se extinxerit, vim nullam habere, nec recipienda esse.

I. Subscripti non innotescere Dominum Cath. L. Abbatis, sed R. appellas a Decretis visitationis Adrienis Episcopi, vel a Sententia arbitrii, quam Tripolitanus Episcopus edit; quipotius ipsi videlicet Matronam hanc de eorum obtinenda confirmatione apprise sollicitam sufficie, ut appetat ex Judicio, quod ea potuisse, eiderunt Cardinales super Decanam & Canonicissarum Appellatione a Corinthii Archiepiscopi Constitutionibus.

II. Sed ut verum esset Principissam hanc appellasse, ejus penes Capitulo, ac penes eos, easve, quibus componitur, non est potuisse mutandi pro arbitrio disciplinam contradicitorie institutam Judicio Visitatoris Apostolicii, & confirmatae a tantu ponderis Superiori, quanti summus est Pontificis, & prefertim poti confitentiam, super quae existit contradictioni iudicium cum causa cognitione editum.

III. Est sane, quamobrem Pontifex, ut supra declaratum est, arbitriam Sententiam approbans confecatur.

IV. Veritati quidem consonum esse, Decanam & Canonicissas ab eo appellasse, quod Corinthius Archiepiscopus tamquam Visitator & Executor Apostolicus egerat; sed cum verro quoque congrue apud eos ipsos Judices, quos a Pontifice Commissarii idem egerant quod articulos, quos omnino servandos esse iudicatum fuerat, prout rogaverat Dominus Cath. L.

Penes Capitulo, ac penes eos, easve, quibus componitur, non est potuisse mutandi pro arbitrio disciplinam contradicitorie institutam Judicio Visitatoris Apostolicii, & confirmatae a tantu ponderis Superiori, quanti summus est Pontificis, & prefertim poti confitentiam, super quae existit contradictioni iudicium cum causa cognitione editum.

III. Est sane, quamobrem Pontifex, ut supra declaratum est, arbitriam Sententiam approbans confecatur.

IV. Veritati quidem consonum esse, Decanam & Canonicissas ab eo appellasse, quod Corinthius Archiepiscopus tamquam Visitator & Executor Apostolicus egerat; sed cum verro quoque congrue apud eos ipsos Judices, quos a Pontifice Commissarii idem egerant quod articulos, quos omnino servandos esse iudicatum fuerat, prout rogaverat Dominus Cath. L.

V. Canoniciss. R. duobus modis spectari possunt. I. Quoad ea, que ipsi cum Brabantia, Lotharingia, & Germanie Canonicissis aliis facultatibus communia sunt; II. quoad ea, que sunt eorum propria, primitiva eorum institutionis ratione. Quocumque autem modo spectentur, certum potius est, eorum Prabendas Ecclesiastica bona esse a Fundatoribus & ab Episcopo, qui Ecclesiam hanc consecravit, ad eorum, earum, a quibus divinum officium pallendum est, substantiam definita.

Res est illi omnibus nota, qui Jus Canonicum vel etiam latitudine servaverint, Ecclesiam non nisi ex Episcopi confusa fata potuisse, neque eis consecrationem peragi convevisse, nisi cum fatis deois haberet ac siam ipsius, fuerumque Ministerorum sustentationem. Expressa est in hanc rem Juris

VISITATIO.

377

minor occurrit difficultas; jam vero sententia huc confirmatur in Jure Cap. Dilecta de majori, & obediencia, ubi Prabenda in Christo filia Abbatis Babigeni, transuersa nobis positione monstravimus, cum ipsa plenius Canonicas suas & Clericos Justitiae Beneficium suspenderet. Et hoc quidem de causa Adriensis ad Tripolitanum Episcopi tanta cum sollicitudine in iudicabuerat, ut adiunxerent ejusmodi Prabendas obtinendrum rationes eas, que Canonica non sunt, queque proinde tamquam simoniae probantur in Jure, atque adeo gravissime acerimeque damnantur, hujusmodi sunt emptiones, conventions, transactioes, & generatioes quicquid a Jure non approbarunt. Volentes, inquit Episcopus Adrie art. 44. Decretorum fuit Visitatio, abusus onnes tollere, qui circa hujus Prabendas huiusmodi irreverteret, & iis, qui induci posant, obstat, intendentes omnes confidantes & simoniae labores, & pravae penitus eradicare; ideo illicitas passiones, conventions, transactioes pro Prabendis vel Beneficis consequendis omnino prohibitis & interdictis, deterentes, quod si personae aliqua per se vel per alium vendendo, emendo, vel alteri contractando de Prabenda vel Prabendis confidemus, prater excommunicacionem & reatus panum, quam incurrit, ad illam, seu ad illes, vel quamcumque aliam Prabendam congeundam sit ipso factu redditus inabilitis & indigne; & si tali modo confidant & simoniae Prabendas obtruerint, eadem privari de factu debet. Quod si adversus Decretum hoc, quod evinit eis Prabendas ab hoc Prabendo tamquam Beneficia spectatas esse, pertingit ex eo queratur, quod Cardinales Commissarii articulum hunc sub Paulo V. ad trutinam revocarunt; defensionem hanc nullius roboris effici facili probari potest; quoniam Tripolitanus Episcopus, cuius Decreta, ut supra omnium est, non probari non possunt, in eadem sententia fuit, ut ex eo liquet, quod in eodem negotio statuit, id quod non minorem vitam habet in hoc articulo, quam quod super Prabendarum vacatione definit, quod que firmatum fuit Decretu Rotae, cuius autoritas est magis ponderis in his questionibus, in quibus agitur de Monasteriis ita determinando. Diversi sunt verba Sententie Tripolitani Prabulus, ex quibus apparet, illum simonus loci in Canonicissarum R. Prabendis habuisse, quicquid ut tale in characteris Beneficii a Jure spectatur: „Interdictus, inquit, „& volumas sub penis Canonici omni pauprem illicitum „conventions, transactioes, tractatus, venditiones, emptiones, similesque contractus simonicos in nominatione, & approbadentes interdictos esse“. Id ipsum aviso reputantes Cardinales Commissarii sub Pontificis Paulo V. & Urbano VIII. probarunt Constitutionem Visitatio Adrienis Episcopi articulum 50. qui statuit, ut ne Amisit Nepliis suis approbadere licet, nisi accidente Pontificis confessu & approbatione: Quibus nepliis sic approbadentur, sup-

Ad habitus rationes quod attinet, consentur Canoniciss. R. a Pontifice potere polle, ut sibi licet in veteri more perfidire, & velutius, qui non amplius a seculari disserit, confuetus formam servare, ut in Canonicissarum facultarium, in Lotharingia, in Belgio, in Germania existentia Collegii omnibus in more positum est; ea quidem conditione, ut a vestibus faltum & magnificenter ablegent, & in iis studeant modestie, quam servabant Canoniciss. de quibus loquitur Jacobus de Vitry, & quarum moderationem tantum commendat, quantum eorum excellens vituperat, que pretiosis insignibus indumentis, & vanis facultal ornamenti eminere inter catervas contendebant, ajetes se gradum suum externa ex specie tueri, eas vero, quae ad ejusmodi faltum se abiipi non patentur, generis sui nobilitatem atque amplitudinem deturpare, & claritatem inobscureare; Si aliqua inter eas pallio, humilitatis taufo, nisi prouferent, misera obiectum eam vocares, tantum nobilitatis sui delectus nulla ratione sustineret. Sed longe alia erat hujus inclyti Cardinalis sententia, qui de posterioribus, que de humiliitate ac virtute, adeoque de propria salute sollicita pravo aiorum exemplo fratre non fuerant, & inter pericula se Deo fideles servaverant, ita pronuntiat: Quamplures etiam inter eas conmores agovimus, que cum omni humiliata & capite salutem animarum suarum studijs procurantes tanto Deo magis acceptabiles extiterunt, quanto in igne posita non asserunt.

Decisum Parisis die 3. Julii ann. 1685.
Subscripti A. De Lamet. G. de Leisfocq.
A. Faure. Franc. Feu. T. Roulant.
Piro. Courcier.

VITIUM LIBIDINIS.

CASUS.

1. Graves Viri libidines fatus justa causa sunt, cur uxor thor & baronum separationem petat.
2. Profectio vero, si timendum sit, ne familia fama ledatur, si ille in Principis manus incidat.
3. Id consilii copiendum est, ne comprehendatur.

QUE SITUM.

UXoratus annos natus 29. cui ex matrimonio duo filii sunt, postquam omnia sua bona diffidavit in ludo cum feminis, & in carnis, deprendari cepit, jamque fatus deliquerit. Quæritur, an ejus uxor diurna experientia de ejus correctione & conversione desperans, reputansque ipsum momentis prope singulari perillitatis familiam in discrimen adducere, pollicit tute conscientia corporis & honorum separationem petere, atque an universa familia conjuncta cum eadem uxore viribus auctoritatem suam impendere possit, ut ille ultra maria asportetur, & quidem non amplius rediturus.

RESPONSI.

Consilium Conscientis Subscriptum existimat Uxorem in proposita facti specie posse & corpore & bonis se a viro se jungere, non solum allatis de causis, sed etiam ne ipsa ejus propositi consilii favere confesar, ejusque futurorum particeps videatur: at non appareat, quo iure, quave auctoritate hoc eadem uxor, & reliqua hujus flagitiis hominis familia possit eundem invitum ultra maria in exilium agere.

Decisum hac die 28. Aprilis ann. 1701.

G. Fromageau.

UNIO.

UNIO BENEFICIORUM.

UNIONIS nomen vocabulum est Ecclesiastica Jurisprudentia, in qua saepe de Beneficiorum Unione agitur; atque inter Doctores convenit ejusmodi unionem alienationem esse, quae sine formulâ ad Ecclesiæ bonorum alienationem prescriptis fieri non potest. Ac re quidem ipsa temporis lapsu Beneficia perire possunt Ecclesiæ destructione, ac redditum dissipatio. Si redditus vigeat, quamvis ad fiduciam ipsum diutum sit, ut in bene multis Ruralibus Capellis accidit, in aliam Ecclesiam, ut in proximiorem Parochiam servitum transferri debet; quod si redditus pars tantum super sit, quemadmodum sapienter fit, aliqui alii Beneficii titulo uniatur necesse est. Unionis igitur cause sunt necessitas, vel utilitas.

Si Infidelium incursum adeo Urbem everterit, ut vel nulli amplius ibidem Chriftifideles sint, (a), vellentes pauciores, quam ut Episcopum occupent, Episcopatus hic proprii addendus erit. Id non semel in Italia præstiti S. Gregorius, Longobardorum bellis graffanibus. Eadem est pro rata parte Parochie ratio, & ea quidem vetus erat regula, ut quæ decem familias instruta esset, ad Presbyterum occupandum sufficere conseretur: Satis est ad unionem instituendam utilitas; cum Parochia, exempli causa, non satis redditus obtinet, ut idonei Presbyteri congrua sustentatione par sit, ei Capella, vel aliquod aliud Beneficium complexum mutri potest; cumque tenuiores Præbenda sunt, earum numerus immensus potest, ut ita, qui supereunt, Canonici cum dignitate subsistant. Atque haec legitima causa sunt; Tridentina (b) porro Synodus subreptitas atque obrepertas uniones, nimurum eas, qua sine legitimis causis, apud Ordinarium firmatis, postquam ii, quorum interest, acciti fuerint, edita sunt, nullas declarat.

Laxioribus quidem temporibus, unionis, quæ sine causa seu gratiofa erat, genus aliud irrepsit; ut nempe Pontificis, vel Episcopi ipsi Beneficia circa necessitatem unirent, ea una de causa ut Episcopi, verbi gratia, seu Capituli prouentum augerent. Quia vero uniones haec collationem & gratiarum numerum immuebant, excogitata sunt uniones ad tempus, ut quoad viveret Cardinalis, cui Pontifex ita plura Beneficia hoc unionis titulo conserbat; & unio quidem, eo moriente, evanescet. Tridentina Synodus (c) uniones ad mortem usque penitus abolevit, ac statuit, ut uniones perpetuae ante annos quadragesima institutæ ab Ordinariis ad trutinam revocarentur, atque ita an per subreptionem necne impetratae essent, cognoscetur; in posterum autem nulla prorsus unio sine legitima causa fieret; itaque gratiofa uniones de medio funditus futilis.

Ex communī regula uniones legitimas etiam regularium Beneficiorum instituerē potest Episcopus; non item dignates intra Episcopum constituta. Si de unidiensi Episcopatibus, vel de Beneficio Episcopali Mensa uiuendo agatur, id quidem ex Jure novo solus Pontifex præstare potest. Verum ille absque Episcopi consensu nequit unionem edere; id in Gallia non ferretur omnino. Porro unio haec non sine accurate cognitione facienda est. Convocande sunt omnes partes, quarum interest ut Parochiani, Collatores, Patroni in invisa loca, videndum de commodo & incommmodo, quidque Ecclesia utilius sit, expendum. Jam vero semper animarum sollicitudo præfertur, adeoque non est unius Parochie titulus supprimendus, nisi ut Parochia alteri uniatur; implendaque semper est, quantum fieri potest, Fundatoris intentio. Monasteria unitri non debet, dum ibidem conventionalis atque observantia subsistunt; Præbenda vero non debet ad tam exiguum numerum redigi, ut servitum cum dignitate peragi nequeat. Hospitalitati, vel eleemosynis, quæ erogari consueverant, unio nequam nocere debet. Nec magis variarum Dioceseorum Beneficia unitri possint.

Plurium Beneficiorum unio trifariam fit; alia quippe est accessionis unio, alia confusionalis, aequalitatis alia. Omnia usitissima est accessionis unio, cuius vi Beneficium præcipuum suum titulum retinet, Beneficium autem unitrum evadit illius membrum, & quoddam quasi accessorum. Si ejusmodi membrum Parochia sit, ibi Vicarius perpetuus est instituendus. Per confusionalis unionem fit, ut, ambobus supplex titulis, novus creetur. In aequalitatis denum unione titulus uterque subsistit, sed aequalis & independens, ea tantum lege, ut uterque semper & simul, & uni eidemque persona conserbat. Minime favorables uniones sunt, utpote cum communī iure pugnantes; itaque semper fiunt, alterius iure falso & incolumi remaneant.

Si Beneficiorum, quæ uniuersit, alterutrum pensione oneratum sit, ea quidem per unionem minime tollitur, quippe que fructibus, qui semper existunt, affecta est. In Beneficiorum non ad unum Patronatum spectantium unionibus, extinctione tituli de medio tollitur Patronatus, qui ad existentem Patronum migrat; atque ita cum unio circa tituli extinctionem peracta est, sua cuicunque Ecclesia privilegia servantur. Numquam dignioris unio fit minus digne, causisque contrariae dirimi ac solvi potest, rebus videlicet in integrum restituti.

In Aurelianensi Constitutione artic. 16. mandatur, ut Prælati juxta sancta Decreta ad Beneficiorum unionem, decimaru[m]que, atque aliorum Ecclesiæcorum redditum distributionem deveniant quo Parochi sine excusatione propriis officiis vacare possint. Et articulo 22. statuitur, ut Episcopi non sine debita cause cognitione, & juxta formas a Conciliis prescriptas Ecclesiæ Parochialibus, ad Parochi subsisteriam facta prouentibus non habentibus alla Beneficia, Parochias, vel non Parochias unire, atque ad decimaru[m], aliorumque Ecclesiæcorum redditum distributionem progredi possint. Concinis Edictum Melodunensem articulo vigesimo septimo.

Vide { BENEFICIUM,
EPISCOPUS.

C A S U S I.

Parochia una alteri unita.

¹ Abbas Parochia Dominus, cuius Ecclesia dirusa est, non potest ejus redditum sibi sumere, demandata ejusdem cura Parochio proximo, circa Episcopi autoritatem.

(a) Gregor. lib. 1, Epist. 5. 10. qu. 3. c. unic. 3. ex can. conc. Toler. XVI. cap. 4.

² Si hujus Parochia titulus servari, atque Ecclesia redintegrari non potest, uniuersit est proximi & commodi Parochia.

Q U A E S I T U M.

Parochiam Ecclesiam collapsam Incels restituere non potuerunt; Abbas Commendatarius, tum quod spiritualia, tum

(b) Concil. Trid. sess. 8. c. 6. & sess. 24. c. 15.
(c) Idem sess. 7. cap. 4. ann. 1547. & sess. 24. cap. 17.

U N I O.

tum quoad temporalia loci Dominus, sibi Parochiales redditus vindicavit, & ut eidem Parochie servitum præstandum curaret, egit, vel Incolis repugnantibus, cum Parochio proximo, quadraginta libras annuas pro ejus opera stipulatus.

Quaritur idem licet, atque an Abbas &que ac Parochius in conscientia tui sint?

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientia subscriptum, quod propositam facti speciem vidit, existimat, Abbatem Parochiam, (a) quæ qua quidem est, redditus sibi sumere non potuisse, & causam sufficiat, cur ex eo perceptorum fructuum restitutio petatur, ut inde percepta pecunia ad Ecclesie redintegrationem conserbat, tamquam bonum ad eam pertinens, Titularis defectu, præsternum cum eo ipso redditu fortasse Fabrica continetur (b).

Abbatem, proximumque Parochium conventionem, de qua in Expositione dictum est, stipulari non potuisse; Abbatem (c) ipsum non posse hujus Parochie, cuius non amplius Titularis existit, Populum alteri Parochie tribuere ac demandare; facultatem porro hanc ad unum Episcopum pertinere, cuius porro hanc ad unum Episcopum committere. Quamobrem ut Abbas hic ejusdem Ecclesie Patronus esset, egisset potestatis expers; ac si Episcopi auctoritas peccataque interfuerit, Defervens in ejusmodi Parochianas nulla gaudet Jurisdictione. Quod si certo conset, Ecclesiæ nec præcipi Decimatoris, nec Habitantic contributione reparari posse; si Patronus eam restituere nolit, si nemo denique unius sit, qui Patronatus jus, ea redintegrata, acquirere velit: nullum aliud remedium afferri potest, quam ut ea Parochia uniatur proximi, atque Incolis commodiori; tum vero diruta Ecclesia bona ad eam, cui unietur, devenient. Sed ad extreum remedium hoc tum solum venientem est, cum demum compertum fuerit, nihil eorum, quæ dicta sunt, ut aliquid aliud adhiberi posse, ne scilicet extingui necesse sit Beneficium apprime utile saluti Populi, cuius fortasse remittetur pietas, quod sibi non verit opus est, ut ad diffissimam Ecclesiam se conferat, quodque non debet periculum, non qui pueri sine baptismate, aliqua sine confessione moriantur ob Ecclesia, in qua Sacramenta querenda erunt, longinquitatem.

Decimus Parisiis hac die 14. Decembris ann. 1678.
Aug. de Lamer,

C A S U S II.

Prioratus Collegio in aliena Diocesi positio unitus.

¹ Diocesis unius Beneficium alterius Diocesis Collegio unitri posset, dummodo omnes formulae regulae serventur.

² Ad formandam stipulationem, in qua Collegium se summam annuam ei loco solvitur promittit, ad quem Beneficium redditus pertinet, epus est summi Ponitatis auctoritate.

Q U A E S I T U M.

Quidam Prioratus possidet pendente a Collatore Regulare Sancti Victoris in Rutenorum Diocesi; eum Collegio Societas Jesu Montepessulanii uire vult, retento, quod vixerit, omni reditu. Attamen convenienti, unione facta, Collegium loco fructuum Beneficium quotannis certam pecunia vim daturum, nempe 400. libras, omnibus deducit oneribus. Interrogat Prior, an hoc conventio ab omni similitudine vacare possit? Confutus magni nominis Advocatus respondit, tametsi Tridentina Synodus (d) uniones has Beneficiorum allarum damnet, ne ordine Ecclesiastico confundatur, eas ipsas tamen Recriptorum Jurisprudentia firmari. Necesse est igitur, ut Rutenorum Episcopus, in cuius Diocesi existit Beneficium, quod Montepessulanii Collegio unitri contendit, commissione rogatorum expedit ab Officiale Montepessulanii, ubi Collegium positum est, ad informandum de commodo & incommmodo, ac deinde vocentur it, quorum interest, & Collator huic unioni consentiat. Tum vero Rutenorum Episcopus Decretum edet, cuius vi Collegio Beneficium unietur.

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientia subscriptum addit Advocati, de quo in Expositione dictum est, Consultationi, Prioratum

(a) Vide articulum 52. Blesensis Constitutionis.

(b) Innocentius Gravius de Ecclesiæ ad fiducias & reparandas p. 20.

(c) Louet Litt. O. pag. 677. Ibidem pp. 884. 885. 886. 887. 888. & 889.

(d) Concil. Trident. sess. 14. cap. 9. de reformat. c. Unice de

Collegio, de quo agitur, uniri posse, dummodo formula in hac facti specie necessaria serventur, & appellandi appellantur. Sed quod attinet ad conventionem certe summa loco fructuum Beneficium quotannis tribuenda, præsternum si ea summa preventum excedat, eam fere solus Ponitex firmare potest; & ad eum configendum est, ut ab omni simonia conventione eadem purgetur.

Decimus Parisiis hac die Julii

ann. 1705.
G. Fromageau.

C A S U S III.

Parochia Collegio unita.

¹ Collegio Parochiam uniti repugnat Tridentina Synodi disciplina.

² Si graves causa ejusmodi unionem postulent, in ea saltet omnes conventiones simoniae viranda sunt.

Q U A E S I T U M.

Rogantur humillime Sorbone Doctores, ut super inferquentibus difficultatibus exhibent sententiam suam. Quaritur ergo.

I. An unio Parochia Collegio in Episcopi manu fieri possit, atque an Parochianorum consensus fit absolute necessarius?

II. An Collegium possit Beneficium fundare, & Capitulo, quod Parochia jus obtinebat, ejus nominationem relinquere, ut ei competenter ejusmodi Juris iactura?

III. An Collegium eadem de causa possit ducentarum liberarum pensionem remittere, quam ei Praeceptorialis causa Capitalium solvit?

IV. Inter has compensandi Capituli rationes an non utriusque parti magis accommodata videtur Beneficij fundatio?

R E S P O N S I O.

Consilium Conscientia subscriptum censet, Beneficiorum unionem non sine evidenti Ecclesia necessitate vel utilitate instituendam esse, ut ex Cap. Expositu (c) licet intelligi. Si evidens necessitas aut utilitas Ecclesia existat, inquit Honorius III. hoc loco. Porro non ostenditur, in propria facti spe Ecclesia bonum requirere, ut ea Parochia Collegio, de quo agitur, unitur.

Adverbatur præterea talis unio Tridentina Synodi disciplina; Ecclesia Parochialis, inquit Synodus, Monasterii quibuscumque non Abbatis, seu Dignitatis, seu Præbendi Ecclesie Capitulis vel Collegiis, sive aliis Beneficij simplicibus, aut Hospitali, Militiis uariantur. Disciplinam hanc amplexa est Ecclesia Gallicana in Statibus Blesenibus art. 23.

Denique Beneficium unitar alteri Beneficij, vel latenter aliœ rei, que spiritualis & Ecclesiastica censentur. Porro Collegium, in quo pueri ad omnia promulgari vita genera insinuantur, tamquam Domus Ecclesiastica spectari nequit; multoque magis ad Laicalem & Secularem statum pertinet. Si hinc uno minime fiat, nihil erit, quod ex Parochianis expolletur. Quid si fiat, de jure quidem non est necesse, ut eorum consensus, quia scilicet unio debitum subficiens private non potest, cum absolute necesse sit, in Palermo præsto est. Nilolumini, Rebuffi (f) sententia, Parochiani appellari possunt, ut innocentia, an quicquam sit nec ne, quod illi non immerto adversus ejusmodi unionem proponant.

II. Collegium, ut unionem perficiat, obtineatque, non potest Beneficium fundare, & Capitulo ejus Patronatum relinquere, ut conferenda Parochia jus, quo gaudebat, comperatur; ob id imprimis, quia per temporale, quod hujus Beneficij fundandi gratis Collegium tradaret, exiget aliquid spirituale, nempe viis conferenda Parochia; quod viis modi conventionem tamquam simoniacam proscibit.

III. Ob eadem causam Collegium Capitulo cedere nequit id, quod ob Praeceptoriale munus percipit, quia its spiritualis res per temporale compenseretur.

IV. Non est spectandum, quid magis contrahentibus congruat, sed quid Ecclesiæ regulis consonum sit; porro reputat Ecclesiæ regulis, Collegio Parochiam unitri. Quod si graves

excensit. Præbend. non est ad hanc facti speciem, quamvis fere citetur; ibi enim tantum improbarunt unio facta sine Episcopi consensu, ut ex ejus verbis liquet. Vide Tom. II. Ephemeridum Aux. p. 762.

(c) Cap. Expositi de Præbendis & Dignitatibus.

(f) Rebuffi Gloria n. de unione num. 12.